

Korkein hallinto-oikeus

Saapunut 17.07.2008

Liitteitä ..... No 1731/1/08

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

Unioninkatu 16 / PL 180
00131 Helsinki

ASIA

Selitys Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyn valituksen johdosta asiassa diaarin:o 1731/1/08.

SELITYKSEN ANTAJA

Asianosainen

Thure Lindeberg
Pickala gård
02580 Sjundeå
Puh. (0400) 700 868
faksi (09) 298 6130
thure.lindeberg@luukku.com

Asiamies

Ympäristölakimies Tomi Rinne
Ramboll Finland Oy
Virastotie 3, 15870 Hollola
Puhelin (020) 755 7892, (040) 706 2070, faksi (020) 755 7801
Osoite 1.9.2008 alkaen
Ramboll Finland Oy, Piispanmäentie 5 / PL 3, 02241 Espoo

VASTAPUOLI ASIASSA

Patrik Skult / Siuntion ympäristölautakunta
Krouvintie 1
02580 Siuntio

VAATIMUKSET

Selityksen antaja (jatkossa: "hakija") esittää kunnioittaen, että arvoisa korkein hallinto-oikeus ensisijaisesti jättäisi tutkimatta ja toissijaisesti hylkäisi valituksen sekä pysyttäisi Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen sellaisenaan voimassa.

Hakija pyytää käsittelemään asian kiireellisenä.

THURE LINDEBERG
KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE
16.7.2008

SISÄLTÖ

ASIA.....	I
SELITYKSEN ANTAJA.....	I
VAATIMUKSET.....	I
PERUSTELUT.....	1
1 TAUSTATIEDOT.....	1
2 VALITUKSEN JÄTTÄMINEN TUTKIMATTA.....	1
2.1 VALITUKSEN PERILLE AJAMINEN.....	1
2.2 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA EI VALITTANUT MUUTOKSENHAKUAIKANA.....	1
2.3 YMPÄRISTÖSIHTEERILLÄ EI OLE MUUTOKSENHAKUOIKEUTTA.....	2
3 PERUSTEET VALITUKSEN HYLKÄÄMISELLE.....	2
3.1 MAISEMANSUOJELUN VALVONTA.....	3
3.2 KULTTUURIYMPÄRISTÖ.....	4
3.3 MAISEMA KÄSITTEENÄ JA LUONNONESIINTYMÄT.....	4
3.4 KALLIOALUEINVENTOINTI.....	5
3.5 LAMPI.....	5
3.6 YLEISKAAVA.....	5
4 KIIREELLISYYS.....	6
LIITTEET.....	I

THURE LINDEBERG
KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE
16.7.2008

PERUSTELUT

1 TAUSTATIEDOT

Hakija viittaa Helsingin hallinto-oikeudelle 15.2.2007 allekirjoitetussa valituksessa esittämiinsä taustatietoihin hakemusprosessin vaiheista sekä Siuntion ympäristölautakunnan valituksenalaisesta päätöksestä Ympltk 10.1.2007 § 25 maa-aineslupa-asiassa.

Ympäristösihteeri Patrik Skult on Siuntion ympäristölautakunnan puolesta valittanut korkeimmalle hallinto-oikeudelle Helsingin hallinto-oikeuden antamasta päätöksestä nro 8.5.2008 08/0443/5.

Korkein hallinto-oikeus on varannut hakijalle tilaisuuden antaa valituksen johdosta selitys 14 päivän kuluessa tiedoksi saamisesta. Valitus on saatu tiedoksi keskiviikkona 2.7.2008, joten selitys on annettava viimeistään keskiviikkona 16.7.2008.

2 VALITUKSEN JÄTTÄMINEN TUTKIMATTA

2.1 Valituksen perille ajaminen

Helsingin hallinto-oikeuden päätös on annettu 8.5.2008. Hakijalla ei ole tiedossa Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantia. Jos valituskirjelmä on saapunut vasta 13.8.2008 eikä sitä ole lähetetty muullakaan tavoin valitusaikana, se on saapunut myöhässä. Hakija ei esitä enempää selvitystä tästä, koska tiedot ovat korkeimmalla hallinto-oikeudella ja ne otetaan viran puolesta huomioon.

2.2 Ympäristölautakunta ei valittanut muutoksenhakuajana

Siuntion ympäristölautakunnan pöytäkirjassa Ymp.ltk 11.6.2008 § 129 ympäristösihteeri kirjoittaa:

"Valitusaika menee umpeen ennen lautakunnan kokousta, joten ympäristösihteeri jättää valituksen lautakunnan puolesta, lähtökohtana jo päätöksessä esitetyt perustelut. Lautakunta voi perua valituksen."

Pöytäkirja (kokous 6/2008) on nähtävissä osoitteessa:

http://www.siuntio.fi/yhdyskunta/ymplaut/ymparisto_poyta.htm#

Lupa jättää valitus ympäristölautakunnan puolesta on annettu vasta valitusajan kuluttua loppuun. Valituksen hyväksymis- ja peruuttamisasia on käsitelty vasta valitusajan kuluttua loppuun. Kyse ei ole kunnissa yleisesti noudatettavasta käytännöstä eikä toimivaltaa valittamisesta ole hakijan käsityksen mukaan Siuntiossakaan yritetty siirtää virkamiehelle.

Pöytäkirjasta ei näy sanomalehdessä kerrottu tieto, että kaikki läsnäolijat eivät olisi olleet yksimielisiä valituksen tekemisestä. Koska valitus oli ilman ympäristölautakunnan lupaa jo jätetty, ympäristösihteerin päätösehdotus hyväksyttiin. Päätösehdotuksessa ei ollut kyse valituksen tekemisestä tai valituksen sisällön hyväksymisestä muutoksenhakuajana, vaan siitä, hyväksytäänkö ympäristösihteerin itsenäinen päätös valituksen tekemisestä muutoksenhakuajan kuluttua umpeen. Päätös olisi voinut olla toinen, jos valitusta ei vielä olisi jätetty. Ympäristölautakunta voi koontua myös muuten kuin säännönmukaisesti ja esimerkiksi tällaisessa tapauksessa pohtia yhdessä tuomioistuimen päätöksen oikeellisuutta sekä valitustarvetta.

Ympäristölautakunta olisi voinut useita kertoja lykätä myös tehdyn valituksen hyväksymistä koskevan päätöksen tekemistä, jolloin valitusasia olisi rajoittamattomaksi ajaksi jäänyt roikkumaan välitilaan. Korkeimmasa hallinto-oikeudessa on vireillä myös asia dnro 7602/1/08, jossa on kyse valitusten hyväksymisestä tai perumisesta jälkeensä. Asianosaisen tulisi saada varma tieto muutoksenhausta muutoksenhakuajana. Nyt valituspäätöksentekijä ei välttämättä muutoksenhakuajana saa edes tietää päätöksestä, josta ehkä pitäisi valittaa.

2.3 Ympäristösihteerillä ei ole muutoksenhakuoikeutta

Maa-aineslain mukaisessa muutoksenhausta on kyseessä kunnallisvalitus. Kunnan jäsenellä olisi ollut muutoksenhakuoikeus Siuntion kunnan päätökseen, jolla lupahakemus olisi hyväksytty. Helsingin hallinto-oikeuden päätös saattaisi antaa mahdollisuuden kuntalaisille valittaa asiaratkaisusta. Tätä ei kuitenkaan tarvitse pohtia, koska ympäristösihteerin asuu Inkoon kunnassa eikä hän ole myöskään asianosainen asiassa. Valituskirjelmä olisi jätettävä tutkimatta myös ympäristösihteerin tekemänä, koska hänellä ei ole muutoksenhakuoikeutta.

3 PERUSTEET VALITUKSEN HYLKÄÄMISELLE

Hakija viittaa Helsingin hallinto-oikeudelle 15.2.2007 tekemänsä valituskirjelmän perusteluihin ja liitteisiin. Sekä kommentoi ympäristösihteerin kirjoittamia valitusperusteluita pyrkien välttämään aiemmissä käsittelyvaiheissa esittämiensä perusteluiden toistamista.

3.1 Maisemansuojelun valvonta

Helsingin hallinto-oikeus on tulkinnut maa-aineslakia oikein vähättele-mättä maisemavaikutuksia. Lainsäädännössä on määritelty maisemansuojelun keinot, suojelustatukset sekä erilaisten selvitysten merkitys päätösharkinnassa. Maa-aineslain mukainen päätösharkinta on laillisuusharkintaa, jossa on maa-aineslain luvan myöntämisedellytyksiä harkittaessa otettava huomioon lain mukaiset maisemansuojeluperusteet. Sekä maisemansuojelu että päätöksenteko perustetaan objektiivisille kriteereille.

Eurooppalainen maisemayleissopimus (Firenze 20.10.2000) määrittelee yleisellä tasolla mm. "maiseman", "maisemapolitiikan", "maiseman laatu-tavoitteen" ja "maisemansuojelun". Toimivaltaiset viranomaiset määrittelevät näistä "maisemapolitiikan" ja "maiseman laatu-tavoitteen". Vaikka maisema on pitkälle subjektiivinen käsite, Suomessa toimivaltaiset viranomaiset ovat määritelleet maisemapolitiikan ja laatu-tavoitteet objektiivisin kriteerein. Sopimuksella ei ole välitöntä vaikutusta eikä käytännössä myöskään tulkintavaikutusta kansalliseen lainsoveltamiseen, koska siinä ei ole asetettu kriteereitä. Se tulisi siten panna täytäntöön ja konkreti-soida lainsäädäntöteitse, kuten Suomessa on jo tehty.

Maa-aineslain 4a §:n mukaan maa-aineslain yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat ympäristöministeriölle. 31.7.2008 saakka voimassa olevan ympäristöministeriön työjärjestyksen (366/2005) 5 §:n mukaan mm. maisemanhoito, luonnonsuojelu, kaavoitus ja maa-ainesten käyttäminen kuuluvat alueidenkäytön osaston toimialaan.

Ympäristöhallinnosta annetun lain (55/1995) 1 §:n nojalla "Ympäristöhal-linto edistää kestävästä kehitystä, luonnonvarojen käytön kestävyyttä ja ympäristönsuojelua, luonnon monimuotoisuuden ja toimintakyvyn sekä ympäristön kauneus- ja kulttuuriarvojen säilymistä, kehittää ihmisen elinympäristöä ja yhdyskuntarakennetta sekä huolehtii vesivarojen käytöstä ja hoidosta." 2 §:n nojalla alueelliset ympäristökeskukset kuuluvat ympäristöhallintoon ja 4 §:n 6) kohdan nojalla ne edistävät ympäristön- ja maisemanhoitoa, ympäristön kunnostusta sekä mahdollisuuksia virkistäytyä luonnossa.

Maa-aineslain 4a §:n 2 momentin nojalla alueellinen ympäristökeskus ohjaa ja valvoo maa-aineslain mukaista toimintaa alueellaan, kun taas kunta ohjaa ja valvoo maa-ainesten ottamista kunnassa. Valtion valvonta on maa-aineslain muutoksessa korvattu ympäristökeskuksen kuulemisella ja muutoksenhakuoikeudella (HE 242/1996 vp). Valtion valvonnan merki-tys maa-aineslain lainmukaisen soveltamisen varmistamisessa ei ole vä-hentynyt, vaikka prosessia on kevennetty.

Ympäristökeskus huolehtii ns. ennakkovalvonnasta objektiivisin kriteerein, koska ei ole perustua, että eri kunnissa sovelletaan maa-aineslakia eri tavoin. Hakija neuvotteli alueellisen ympäristökeskuksen kanssa tämän lausunnon perusteella ja muutti suunnitelmiaan ympäristökeskuksen edellyttämällä tavalla. Ympäristökeskus ei ole valittanut Helsingin hallinto-oikeuden päätöksestä.

3.2 Kulttuuriympäristö

Hakijan toiminta ei vaikuta millään tavoin Pickalan kulttuurimaisemaan. Hakijan aluetta ei siten ole edes mainittu siinä selvityksessä. Siuntion kulttuuriympäristöohjelma on ollut tiedossa jo päätöstä tehtäessä eikä siihen ole viitattu päätöksen perusteluissa. Mikäli Siuntion kunta haluaa sisällyttää hakijan omistaman alueen myös museoviraston kulttuuriympäristökartoituksiin, hakija toivoo näille pyrkimyksille objektiivisia kriteereitä. Mahdolliset tuleviin kulttuurimaisema-alueisiin sisällytykset eivät kuitenkaan ole muutoksenhaun kohteena.

3.3 Maisema käsitteenä ja luonnonesiintymät

Vaikka maisemalla ei ole selkeää rajaa ja koko maapallo on käytännössä katkeamatonta maisemaa, maisemansuojelulle on kuitenkin asetettu selkeät rajat lainsäädännössä. Helsingin hallinto-oikeus on noudattanut näitä rajoja ja se on myös konkreettisesti havainnollistetusta informaatiosta voinut todeta hakijan hankkeen vaikutuksen maisemaan. Hallinto-oikeus on nähnyt valokuvista myös otto- ja tiealueen väliin jäävän puuston, joka on maisemasovitteen digitaalipuustoa tiheämpi. Muutoksenhakijan väite siitä, että hakijan hankkeen näkeminen pilaisi vaikutelman Siuntion kunnasta kauniina kuntana, ei pidä paikkaansa. Hakija säilyttää alueen korkeimmat kohdat eikä hanke vaikuta kenenkään subjektiiviseen maisemaan.

Valituskielissä esitetään subjektiivisia käsityksiä sekä maisemasta että hankkeen vaikutuksista maisemaan. Hakija on esittänyt maisemasta, hankkeesta ja sen vaikutuksista maisemaan sekä hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta maisema huomioon ottaen faktatietoja. Mitään erityistä luonnonesiintymää ei myöskään tuhota. Ottamatta kantaa tuhoamisen kriteereihin myös erityisen luonnonesiintymän määritelmälle on asetettava objektiivisia kriteereitä. Hakija on esittänyt tiedot sekä kallioesiintymän laadusta että hankkeen suhteellisesta vaikutuksesta kallioalueisiin.

3.4 Kallioalueinventointi

Kallioalueinventointi on viranomaisjohteista perustietojen keräystä eikä se sellaisenaan voi johtaa oikeudellisesta sitovaan arviointiin alueen maisemallisesta suojelustatuksesta. Hakijan alue vaikuttaa kuitenkin vain vähän inventoituun alueeseen ja inventoinnin merkitystä käytetään hyväksi mm. POSKI-projektin tapaisissa selvityksissä, joissa sovitetaan eri intressejä yhteen. Myös hakija on suunnittelussaan ottanut huomioon tehdyn inventoinnin. Arvioitaessa inventointien oikeudellista merkitystä päätöksentekoon otetaan laissa säädettyjä kriteereitä sovellettaessa huomioon myös perusoikeudet.

3.5 Lampi

Ympäristökeskuksen kanssa pitämänsä neuvottelun jälkeen hakija muutti suunnitelmiaan niin, ettei lammen luonnontilaisuuteen *varmuudella* vaikuta. Lampeen ei ollut tarkoitus vaikuttaa fyysisesti alun perinkään. Sen vuoksi ei ole tarpeen harkita myöskään vesilain 15a §:ssä tarkoitetun poikkeusluvan tarvetta.

3.6 Yleiskaava

Hakijan toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Yleiskaavaan ei ole viitattu ottamista puoltavan intressinä. Ottaminen ei vain ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Ottaminen ei tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle, koska myös kaavassa on kaavalle asetetut sisältövaatimukset huomioon ottaen sovitettava yhteen erilaisia intressejä. Hakijan toiminta on kuitenkin suunniteltu niin, *ettei toiminta voi pitää vastakkaisena intressinä* maiseman- tai luonnonsuojelulle myöskään tulevassa kaavoituksessa.

Helsingin hallinto-oikeus on perustanut päätöksensä objektiivisille kriteereille ja se on päätöksenteossaan ottanut huomioon etenkin suhteellisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteen. Kun se on ottanut huomioon yleiskaavan ja tulkinnut hakijan hankkeen vaikutusta maankäytön suunnitteluun muutenkin maa-aineslain mukaisesti, se ei ole miltään osin käyttänyt harkintavaltaansa väärin. Harkintavallan väärinkäyttöä olisi sivuuttaa yleiskaavan merkitys päätöksenteossa, koska muuten lainvoimainen kaavoitus vaikuttaisi päätöksenteossa vain silloin, kun kunnan virkamies tai viranomainen niin päättäisi.

4

KIIREELLISYYS

Jos korkein hallinto-oikeus pysyttää Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen, asia palautetaan lupamääräysten antamiseksi. Lupapäätös on valmistettava uudelleen ja annettava toiminnalle tarpeelliset lupamääräykset. Toiminnan aloittaminen viivästyy huomattavasti siitä, mitä hakija on alun perin suunnitellut ja mitä hakija kohtuudella olisi voinut olettaa. Sen vuoksi hakija pyytää korkeinta hallinto-oikeutta mahdollisimman nopeasti ratkaisemaan valitusasian hakijan esittämällä tavalla.

Hollolassa 16. heinäkuuta 2008

THURE LINDEBERG

Laati Tomi Rinne
Lahti

Prosessiosoite

Ympäristölakimies Tomi Rinne
Ramboll Finland Oy
Virastotie 3, 15870 Hollola
1.9.2008 alkaen:
Piispanmäentie 5 / PL 3, 02241 Espoo
Puhelin (040) 706 2070, faksi (020) 755 7801
tomi.rinne@ramboll.fi